

## SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen  
2024-02-22  
Besvaras senast  
2024-02-28 kl. 12.00

Till statsrådet Paulina Brandberg (L)

### **2023/24:645 Diskrimineringslagen och dess tillämpning**

I Jönköpings-Posten (JP) den 20 februari beskrivs ett ärende hos Diskrimineringsombudsmannen (DO), som tjänar som exempel för min fråga.

JP skriver ”En kvinnlig läkare på en vårdcentral ... bad en patient att ta av sig sin slöja. Något som vederbörande uppfattade som diskriminering.” JP skriver att DO nu kräver regionen på 70 000 kronor i diskrimineringsersättning, eftersom de anser att läkaren har behandlat henne sämre än hur en annan patient skulle ha behandlats i en jämförbar situation av skäl som har samband med hennes religion.

Sedan följer en redogörelse för det exakta händelseförloppet, och där finns givetvis faktorer att väga in åt båda håll. Bra att veta är att det inte har förekommit något tvång och att patienten har hela tiden kunnat tacka nej till den erbjudna behandlingen.

Detta fall och andra fall hos DO gör att jag är tveksam till rådande praxis och regelverk. DO kan besluta att en arbetsgivare ska betala en diskrimineringsersättning med en mycket mindre undersökning och med mycket svagare resonemang, som saknar viktiga avvägningar, än vad som görs vid ett domstolsavgörande. För att få saken ur världen och slippa rättsprocess går arbetsgivare med på förlikning. Därvidlag måste arbetsgivaren medge att den har diskriminerat den anmälade. Det leder till att komplexa situationer redovisas som diskriminering, vilket förstärker felaktiga uppfattningar att diskriminering skulle vara vanligt i Sverige, och den som sägs ha diskriminerat, läkaren i det här fallet, får ingen möjlighet till upprättelse, vilket torde vara kränkande.

Jag är tveksam även till DO:s praxis. Ur mitt perspektiv verkar DO tolka diskrimineringslagen instrumentellt, det vill säga utan hänsyn till viktiga avvägningar, till omständigheter och med beaktande av syftet bakom den aktuella situationens krav på avslöjning. Som sagt syns mönstret i andra fall hos DO. DO:s motiveringar är korta. Kan en instrumentell tolkning verkligen vara tanken med diskrimineringslagen? Ska etablerade svenska normer och uppförandekoder inte väga någonting vid avgöranden enligt diskrimineringslagen? Ska inte syftet med krav på avslöjning eller andra handlanden spela någon roll? Ska inte samtliga omständigheter vägas in?

Det faktum att den anmälade erhåller diskrimineringsersättningen och att den är högre än skadestånd vid brottsmål gör vidare att man kan tjäna mycket pengar på att leta efter situationer som kan uppfattas som kränkning. Samtidigt tillmäts den personliga upplevelsen av om man är kränkt eller inte stor betydelse.

Förutom det personliga lidandet hos dem som drabbas av systemet finns det två potentiella problematiska negativa samhällseffekter med rådande ordning. Dels kan vi få en kränkhetskultur, som är orättvis och omvärldsfientlig, som låser in minoriteter i enklaver som aldrig uppgår i samhällsgemenskapen. Dels äventyrar rådande ordning rättssäkerheten.

Min fråga till statsrådet Paulina Brandberg blir därför följande.

Ser även statsrådet ett behov av genomlysning av diskrimineringslagen och Diskrimineringsombudsmannens tillämpning av den, och när kommer en sådan genomlysning att inledas?

.....

Staffan Eklöf (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch